

Underlag till förskolerapport 2020 för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Innehållsförteckning

Underlag till förskolerapport	3
Organisation	3
Kvalitetsarbets genomförande	3
Strukturella förutsättningar.....	10
Förskoleundersökning	11
Tillgång till förskola.....	17
Personalens utbildningsnivå och kompetensförsörjning	18
Insatser för att höja personalens språkliga kompetens	18
Insatser för att stärka barns språkutveckling	19
Förbättringar i personalens arbetssituation.....	19
Förslag till kommunfullmäktige för kommande budgetår.....	21

Underlag till förskolerapport

Organisation

Organisation på stadsdelsnämndnivå med stödfunktioner för enheterna

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning organiserar 63 kommunala förskolor under avdelning förskola. Avdelningen leds av en avdelningschef och är uppdelad i 11 förskoleenheter och en stab. Staben utgör biträdande avdelningschef, två utredare, två köhandläggare, en samordnare för IKT, en administratör samt tre specialpedagoger och en språkpedagog. Avdelningen är förstärkt med kostsamordnare som samordnar förskolornas kostdatasystem och gemensamma matsedel. Avdelningen har stöd av stadsdelsförvaltningens övergripande organisation i form av HR, ekonomi och lokalfrågor

Antal förskoleenheter och deras organisation

Förvaltningen organiserar kommunal förskola för 3603 barn inom 11 förskoleenheter fördelat på 232 avdelningar. Förskoleenheterna består av mellan 18- 27 avdelningar och har mellan 286 och 458 inskrivna barn (per den 15 oktober 2020).

Respektive förskoleenhet leds av rektor och en eller flera biträdande rektorer. Ledningsorganisationens storlek bygger på förskoleenhetens ekonomiska förutsättningar utifrån barnantal. Alla biträdande rektorer inom stadsdelsområdets kommunala förskolor har personalansvar och verkar som närmaste chef för medarbetare. Samtliga rektorer har administrativt stöd i någon omfattning.

Vid om- eller nybildning av förskoleenheter är förvaltningens ambition att organisera för mer jämlika förutsättningar, för att stärka upp de ekonomiska förutsättningarna och ledningsstrukturen för förskoleenheterna.

Eventuella genomförda organisationsförändringar och syfte med dessa samt, om möjligt, beskriv effekter av organisationsförändringarna

Från den 1 januari 2020 är förskoleenheterna Dalen och Blåsut sammanslagna till Blåsut/Dalen förskoleenhet. Förvaltningen har genomfört organisationsförändringen i syfte att skapa mer jämnstora enheter samt möjliggöra att förskolorna ligger nära varandra och blir mer geografiskt tillgängliga.

Vid en organisationsförändring krävs resurser i både form av ledning och tid för att skapa en samhörighet om gemensamma rutiner och förhållningssätt i den nya enheten. Stärkande arbetssätt under året har visat sig vara ett gemensamt projekt för alla förskolor inom den nya förskoleenheten. Det har bidragit till ett ökat kollegialt lärande där medarbetare kan mötas inom samma frågeställningar. Det har också underlättat för ledningen att följa upp samtliga avdelningars arbete samt behov av stöd. Förskoleenheten lyfter också att en nära samverkan med fackliga organisationer har bidragit till ledningsgruppens arbete med att utforma den nya organisationens gemensamma struktur och förhållningssätt.

Kvalitetsarbets genomförande

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning planerar och avrapporterar kvalitetsarbetet till nämnden i enlighet med stadens system för integrerad ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi (ILS). Förvaltningen redovisar förskoleenheternas samlade måluppfyllelse och

kvalité till stadsdelsnämnden i tertialrapporter och verksamhetsberättelse. Därtill redovisar förvaltningen årligen sin analys av Förskoleundersökningens resultat i ett särskilt anmälningsärende till nämnden.

Alla förvaltningens förskoleenheter har i respektive verksamhetsplan samma gemensamma enhetsmål samt indikatorer som är beslutade av avdelning förskolas ledningsgrupp. Målen bygger på kommunfullmäktiges budget, förskoleenheternas tertialrapport 2 och verksamhetsberättelse samt styrdokument för förskolan. Utifrån den enskilda förskoleenhetens utmaningsområden, förutsättningar och behov formulerar respektive enhet sina förväntade resultat, arbetssätt, aktiviteter och uppföljningsmetoder i sin verksamhetsplan.

Inför enheternas färdigställande av verksamhetsplanen ger avdelningschef, biträdande avdelningschef samt utredarna på avdelning förskola återkoppling på innehållet. Till tertialrapport ett och två, får varje enhet skriftlig återkoppling från utredarna. Avdelningen erbjuder också skrivarestuga inför verksamhetsplan, tertialrapporter och verksamhetsberättelse. Skrivarestugorna är ett planerat tillfälle för rektorerna att skriva med möjlighet till stöd i skrivandeprocessen av både deltagande andra kollegor som utredare. Under 2020 har samtliga skrivarestugor genomförts digitalt. Den nya formen har uppskattats av ledningsgruppen och kommer fortsätta under kommande verksamhetsår.

Beskriv hur stadsdelsnämnderna stödjer enheternas utvecklingsbehov, skapar förutsättningar för utbildningen samt verkar för att utbildningen utvecklas.

Ledningsgruppen för förskola leds av avdelningschef tillika skolchef för förskola och består av samtliga rektorer samt biträdande avdelningschef. Ledningsgruppens möten var planerade att infalla varannan vecka men på grund av det stora behovet av samverkan och samordning av förskola utifrån rådande pandemi har ledningsgruppen för förskola träffats varje vecka under större delen av 2020. En gång i månaden ingår även utökade ledningsfunktioner med biträdande rektorer i ledningsgruppen. Under utökad ledningsgruppsmöten hanteras gemensamma utvecklings- och utmaningsområden, ofta i workshop eller samtalsgruppsmodeller.

Rektor ansvarar för uppföljning av förskolornas och arbetslagens kvalitet inom respektive förskoleenhet. Gemensamma uppföljningsunderlag för samtliga enheter är arbetslagens dokumentation av barnets lärande, arbetslagens skattningsnivå i kvalitetsindikatorn, resultat från förskoleundersökning och medarbetarenkät samt uppföljning av inkomna synpunkter och klagomål. Andra underlag som används kan vara underlag från genomförda barndialoger, introduktion- och utvecklingssamtal med vårdnadshavare samt utredningar kring kränkande behandling. Respektive förskoleenhets analys av kvalitén på förskolornas utbildning följs upp av avdelningschef och biträdande avdelningschef inom forsknings och utvecklingsprogrammet *Flerstämig undervisning i förskolan*.

Förvaltningens specialpedagoger och språkpedagog är organiserade i ett specialpedagogiskt stödteam och leds av biträdande avdelningschef. Stödteamet stödjer arbetslagen på förskolorna genom handledning, konsultation och utbildningsinsatser. Stödet avser barn i behov av särskilt stöd, språkutvecklingsinsatser och pedagogiska utvecklingsfrågor, exempelvis pedagogiska inne- och utemiljöer. För förskolornas arbete med barn i behov av särskilt stöd, finns det gemensamma rutiner och stöddokument inom stadsdelsområdet för arbetslagen, såsom pedagogisk kartläggning, handlingsplan, utvärdering samt ansökan om tilläggsbelopp. Stödbehov kommuniceras i nära dialog med vårdnadshavare. Rektor har

möjlighet att söka tilläggsbelopp som fördelas centralt. I ansökan ska stödbehovet framgå samt handlingsplan bifogas. Därefter handläggs varje ansökan och beslut skickat till rektor. Några enheter arbetar även med barnkonferenser där rektor, förskollärare, barnskötare och en specialpedagog deltar.

Under hösten genomförde avdelning förskola dialogmöten med respektive förskoleenhet. Underlagsmallen som används är uppbyggt utifrån styrning, uppföljning och utveckling av verksamheten. Förskoleenheterna beskriver bland annat det systematiska kvalitetsarbetet utifrån skollag, läroplan och verksamhetsplan, redovisar för årets utvecklingsområden samt kommande års fokus- och utmaningsområden.

En till tre gånger om året träffar avdelningschef tillsammans med förvaltningens stödfunktioner respektive förskoleenhets rektor och biträdande rektor i ett gemensamt möte. Syftet med mötesformen är att samverka kring enheten i sin helhet och diskutera enhetens förutsättningar och behov utifrån fastställda nyckeltal. Stödfunktioner som deltar är ekonomicontroller, HR-konsult och köhandläggare.

Avdelningens utredare ingår också i en förvaltningsövergripande utredargrupp som hanterar och utvecklar övergripande frågor om det systematiska kvalitetsarbetet. Utredargruppen utgör ett stöd till enhetschefer inom förvaltningen i det systematiska kvalitetsarbetet genom ILS.

Förvaltningens förskolors implementering av den reviderade läroplanen genom medverkan i forsknings- och utvecklingsprogrammet *Flerstämmig undervisning i förskolan*.

Implementeringen av den reviderade läroplanen är fortsatt viktig. För att utveckla utbildningen i förskolan medverkar förvaltningens samtliga förskolor i forsknings- och utvecklingsprogrammet *Flerstämmig undervisning i förskolan*. Genom programmet har olika teoretiskt undervisningsupplägg prövats. Förskolornas medverkan i forskningsprogrammet *Flerstämmig undervisning i förskolan* har bidragit till en ökad förståelse för utbildning och undervisning. Medverkan följs kontinuerligt upp genom avstämningar med respektive förskoleenhet samt genom möten för medverkande i hela förvaltningen. Varje förskoleenhet följer också upp sin medverkan och vad det får för effekter i förskolorna. Förskollärare som medverkat beskriver att undervisningen blivit mer medveten och likvärdig. Antalet undervisningstillfällen har också ökat, både de planerade och spontana vid till exempel måltider och utevistelse.

Forskningsprogrammets innehåll har gett förvaltningens förskollärare gemensamma begrepp inom olika teoretiska undervisningsupplägg. När förvaltningen under 2021 påbörjar införandet av Skolplattformsmodule *Planering och bedömning* kommer de gemensamma arbetssätt och begrepp som införts genom medverkan i programmet att användas. Förvaltningen ser att den gemensamma grunden från medverkan i forskningsprogrammet kommer att bidra till en mer enhetlig struktur för förskoleenheternas systematiska kvalitetsarbete.

Ytterligare utvecklingsområden utifrån den reviderade läroplanen är de pedagogiska utbildningsmiljöerna både inom- och utomhus. Genom medverkan i forskningsprogrammet har också förskollärare och rektorer beskrivit behov av en gemensam pedagogisk plattform. Förvaltningen har därför påbörjat iordningställande av UU-labbet (Undervisning och utveckling). UU-labbet ska vara en fysisk innovationsarena för stadsdelsområdets förskolor som bidrar till kollegialt lärande inom avdelning förskola. Skapande ateljé, digital ateljé och

mötesrum tillgängliggörs medarbetar i förskolan. Miljöerna byggs upp och framställs utifrån ett återbruksperspektiv.

Införande av skolplattformen och ökad digital kompetens i förskolan

Under året har vårdnadshavare fått tillgång till startsidan på Skolplattformen och riktlinjer har tagits fram för likvärdig kommunikation. Startsidan kan både användas till information som är gemensam för hela stadsdelsområdet och information som är specifik för en förskoleenhet. Det är en viktig del i att svara upp mot en efterfrågan, från vårdnadshavare, av ökad möjlighet till digital information och kommunikation. Det har underlättat under pågående pandemi, att snabbt kunna förmedla samma information till alla vårdnadshavare med barn i stadsdelsområdets förskolor.

Startsidan har också medfört att rektorerna lättare får inblick i den information som går ut från varje avdelning. De kan nu enklare påverka utformningen av informationen, och därmed skapa en likvärdighet inom enheten.

Under året har förvaltningen tagit fram gemensamma arbetssätt inför användningen av Planerings- och Bedömningsmodulen i Skolplattformen. Planerings- och bedömningsmodulen ska användas av pedagoger för att planera, följa upp och dokumentera samt ge insyn till vårdnadshavare. Genom att ta fram gemensamma arbetssätt kommer förskoleenheternas systematiska kvalitetsarbete blir mer enhetligt och även kunna kopplas ihop med förvaltningens systematiska kvalitetsarbete.

Språk

Även stöddokumentet för språk, kommunikation och flerspråkighet kommer att utvärderas. Språk är ett av de viktigaste utvecklingsområdena i särskilt utsatta områden, och det kommer vara ett särskilt fokus i en del stadsdelar under 2020.

En ny språkarbetsgrupp med en representant från varje förskoleenhet har startats upp. Arbetsgruppen har påbörjat att följa upp om och hur det framtagna stöddokumentet används i förskolorna. Även utvärdering av stöddokumentet för språk, kommunikation och flerspråkighet har påbörjats. Språk är ett av de viktigaste utvecklingsområdena i särskilt utsatta områden, och det kommer vara ett fortsatt särskilt fokus under 2021.

Systematiskt kvalitetsarbete

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att erbjuda förskoleenheterna skrivarestugor och ge feedback på tertiärrapporter, verksamhetsberättelse och verksamhetsplan. Insatserna har varit uppskattade av rektor och bidragit till ett ökat fokus på analys av verksamheten utifrån faktiska mål och förväntade resultat. Förvaltningen har också genomfört dialogmöten med varje förskoleenhet som planerat. Dialogmötet är en viktig form för mötet mellan avdelning förskola, rektor och medarbetare. Formen för dialogmöten kan utvecklas ytterligare för att uppnå en fördjupad dialog om förskoleenhetens analys av utveckling.

Rekrytering och implementering av handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för barnskötare och förskollärare

Enskede-Årsta-Vantör står inför en kraftig expansion och rekrytering kommer att bli en allt viktigare fråga. Genom att skapa goda arbetsförhållande kommer fler att välja att stanna kvar och söka sig till stadsdelsområdets förskolor.

När pandemin bröt ut under årets första hälft pausades arbetet med åtgärder från handlingsplanen. Under hösten har avdelning förskola påbörjat arbetet och genomfört workshops i ledningsgruppen och samverkansgruppen kring områden tydliga roller och ansvar, minskade praktiska arbetsuppgifter och tid för planering av det pedagogiska innehållet i utbildningen. Förvaltningens strategi är att implementera åtgärdsförslagen ur handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för barnskötare och förskollärare i verksamhetsplanen 2021. I strategin framgår vikten av den nära samverkan med fackliga representanter både på avdelningsnivå som på enhetsnivå.

Kost och rörelse

Under januari fick samtliga rektor och biträdande rektor ta del av en föreläsning om barns hälsa. Föreläsningen handlade om kost, vikten av barns rörelse samt förskolans utomhusmiljöns utformning i förhållande till rörelse och genomfördes av folkhälsovetare från Region Stockholm. Varje förskola har därefter tagit fram en strategi för daglig rörelse för att säkerställa att flickor och pojkar får ta del av daglig rörelse. Förvaltningen har också använt det framtagna funktionsprogrammet för förskolegårdar och gjort bedömningar på sex förskolor utifrån bedömningsgrunder för gårdar kopplat till rörelse.

Förskolor med tillagningskök har minskat matens klimatpåverkan. Det kan mätas genom en gemensam matsedel vars rätter registreras i ett kostdatasystem. Förskolans åttaveckorsmatsedel ger ett koldioxidutsläpp som ligger under Världsnaturfondens riktmärke på 0,5 Co2. Matsedeln mätte till tertialrapport 2; 0,37 Co2 i snitt per måltid. En ny matsedel påbörjades den 12 oktober och den mäter nu 0,36 Co2. Tidigare matsedlar mätte 0,44 respektive 0,46 Co2. Sänkningen beror till största del, på minskat antal rätter med rött kött.

Vid två tillfällen å två veckor under året mäter förvaltningens förskolor matsvinn. Syftet med mätningen är att medvetengöra kockar och pedagogisk personal om effekter av minskat matsvinn. Det uppmätta matsvinnet varierar mycket mellan olika förskolor. För att minska svinnet kommer varje förskoleenhet få ett målvärdetill 2021 som innebär en minskning utifrån respektive förskoleenhets senaste uppmätta matsvinn.

Redovisa vad som framkommit genom enheternas likabehandlingsarbete och klagomålshantering på olika nivåer. Beskriv om insatser har genomförts med anledning av detta och vilka effekter insatserna gett.

Förvaltningen har en rutin kring kränkande behandling. Under året har det framkommit att rutinen behöver lyftas regelbundet, till exempel vid introduktion av ny personal samt terminsvis på arbetsplatsträffar. En del klagomål inom avdelning förskola har handlat om oro kring covid-19. Klagomålen har hanterats genom att informera om vidtagna åtgärder och rutiner samt hänvisning till folkhälsomyndighetens rekommendationer. Berömmen och positiva kommentarer handlar till exempel om tryggheten att lämna barnen, bemötande, verksamhetens innehåll, och arbetet med barnen.

Prioriterade kommande utvecklingsområden

Hållbar och likvärdig förskola

Förvaltningens förskolor ska under 3,5 år medverka i forskningsprogrammet Hållbar förskola.

Syftet med programmet är att med stöd av forskning identifiera effektiva sätt att arbeta med hållbar utveckling utifrån det sociala- ekologiska och ekonomiska perspektivet och undersöka

vilka effekter detta kan medföra i förskolans kontext. Syftet är också att genom samarbete mellan lärare och forskare låta de verksammas kunskaper och erfarenheter utgöra grund för gemensam kunskapsutveckling och ny forskning inom området utbildning för hållbar utveckling.

Under verksamhetsårets första kvartal ska förvaltningen fastställa den inre mottagarorganisationen i förskolorna. Organisationens ska möjliggöra spridning av erfarenheter och kompetensutveckling för alla pedagogiska yrkeskategorier i förskolan under medverkan i programmet Hållbar förskola. Förvaltningen ska också utarbeta mål för förskolans medverkan i programmet. Målen ska framställas med ett tydligt barn- och jämställdhetsperspektiv. Förvaltningen ska också möjliggöra för kollegialt lärande på innovationsarenan Utveckling och undervisningslabbet miljöer där skapande ateljé, digital ateljé och mötesrum tillgängliggörs medarbetar i förskolan. Miljöerna byggs upp och framställs utifrån ett återbruksperspektiv.

Programmet ska påbörjas under hösten 2021.

Tillgänglighet och delaktighet för alla barn

- Sprida och tillgängliggöra evidensbaserad forskning för stödinsatser, exempelvis tydliggörande pedagogik och bildstöd.
- Utvärdera och utveckla stödteamets erbjudande om särskilda insatser.
- Erbjudar medarbetare i förskolan digitala och öppna forum för kollegialt lärande med temaområden utifrån att förskolan ska vara tillgänglig för alla barn.
- Revidera handlingsplanen Övergång förskola-skola för alla barn utifrån ett inkluderande perspektiv.
- Revidera stöddokument Pedagogiska miljöer både inne och ute utifrån ett tillgänglighetsperspektiv.

Trygghet och stärka barnets röst i förskolan

- Utveckla organisationen för samverkan mellan avdelning förskola och Social och Omsorg.
- Utveckla arbetet och fastställa syftet för barnombud och barnombudssamordnare i förskolan.
- Genomföra kompetensutveckling inom våldsprevention för personal i förskolan. Kompetensutvecklingen ska utgå från erfarenheter av Snösätra förskoleenhets våldsförebyggande arbete samt bidra till kunskap om hur negativa maskulinitetsnormer kan bidra till att våld uppstår.
- Genom samverkan mellan avdelning förskola och Social och omsorg ta fram förslag på en organisation för att fler förskollärare ska leda familjestödsgrupper.

Språk

- Kartlägga förskolornas språkarbete och utveckla arbetssätt och åtgärder utifrån språkinventeringen.
- Vara ett stöd för rektor att implementera arbetsmaterialet för språksamtal på varje förskola.

Nationella minoritetsspråk och flerspråkighet i förskolan

- Utredda förutsättningar för- samt ta fram en organisationsplan som möjliggör att stadsdelsområdet kan erbjuda förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska, meänkieli eller samiska.
- Uppdatera aktuell information om förvaltningens förskolor som kan erbjuda hela eller en väsentlig del av utbildningen på finska, meänkieli eller samiska på stadens webbplats forskola.stockholm.

Förskollärlädd undervisning

- Genomföra en översyn av arbetslag i stadsområdets förskolor som saknar legitimerade förskollärare.
- Säkerställa att förskoleenheterna har strategier och arbetssätt för att erbjuda alla barn undervisning och utbildning som planerats och följs upp av legitimerad förskollärare.

Rörelse och hälsa

Under året ska alla förskoleenheter implementera den strategi för daglig rörelse som tagits fram under 2020. Det kommer att knytas ihop med den sista delen av medverkan i forskningsprogrammet Flerstämmig undervisning i förskolan (Fundif), där det sista upplägget handlar om fysisk aktivitet. Förvaltningen står också inför ett införande av Skolplattformens del; Planering och bedömning (PoB). Den första planeringen av undervisning i PoB kommer att handla om fysisk aktivitet samt knyta an till upplägg från Fundif.

Förvaltningen ska också sprida kunskap om och utveckla metoder för ökad daglig rörelse utifrån förskolornas erfarenheter av deltagandet i Karolinska institutets forskningsprojekt Daglig rörelse i förskolan.

Förbättrad arbetsmiljö i förskolan

- Utredda förutsättningar för vikarieanskaffning av hög kvalitet och som underlättar för rektor att säkerställa kvaliteten i undervisning, utbildning och omsorg.
- Ta fram en modell för att säkerställa förskollärarens förutsättningar till planering av det pedagogiska innehållet i undervisningen utifrån Läroplanen för förskola.
- Utredda möjligheten till gemensam uppdragsbeskrivning för respektive yrkeskategori inom förskola.
- Ta fram en modell för mentorskap för rektorer.
- Ta fram en modell för mentorskap för nyexaminerade barnskötare och förskollärare.
- Ta fram ett program för introduktion av nyanställda i stadsdelsförvaltningens förskoleenheter.
- Ta fram introduktionsmaterial för kockar samt en arbetsplansmall.
- Genomföra en översyn av arbetssätt för att introducera barn till förskola under hela året.

Digitalisering

Förvaltningen ska stödja förskolornas arbete för att alla barn utvecklar sin digitala kompetens och tillgängliggörs digitala verktyg. Alla förskolor i stadsdelsområdet ska ha tillgång till likvärdiga pedagogiska verktyg för att främja digitaliseringen i förskolan.

Förvaltningens implementering av systemstödet Skolplattformen för förskolor går under kommande verksamhetsår in i den sista fasen. Under årets första kvartal ska modulen

Planering och bedömning (PoB) tillgängliggörs för alla medarbetare i förvaltningens förskolor för att introduceras för vårdnadshavare under hösten. Modulen ska erbjuda en gemensam planeringsmodell för förskollärare och barnskötare vid planering och uppföljning av undervisnings- och utbildningssituationer i förskolan. Modulen erbjuder planering och uppföljning av både barngruppen som det enskilda barnet och är en viktig del i Skolplattformens införande utifrån att kommunicera och samverka om barnets utveckling med vårdnadshavaren.

- Säkerställa att förskolor har likvärdiga förutsättningar till att bidra till att barn utvecklar digitala kompetens.
- Implementera Skolplattformens modulen Planering och bedömning (PoB) i samtliga förvaltningens förskolor.

Kompetensförsörjning & kompetensutveckling

Kompetensförsörjningen inom förskolan ska underlättas genom förvaltningens kompetensförsörjningsplan samt utvecklas utifrån stadens handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare.

I syfte att säkerställa hög kvalitet i förskolan ska förvaltningen fortsätta att erbjuda medarbetare att vidareutbilda sig till barnskötare, förskollärare samt högre master- eller magisterutbildning inom pedagogik. Medarbetare i förskolan ska också erbjudas stöd i att utveckla det professionella språket, bland annat genom *Barnskötarutbildning för personal i förskolan med språkstöd*.

- Utredda behov av att erbjuda medarbetare i förskolan stöd i att utveckla det professionella språket.
- Erbjuder rektorer och medarbetare i förskola kompetensutveckling inom området klimat och miljö.
- Identifiera behov av kompetensutveckling för kockar i förskolan.

Strukturella förutsättningar

Enskede-Årsta-Vantör	2020	2019	2018
Antal inskrivna barn i kommunal förskola	3603	3612	3546
Barn per personal/årsarbetare, med resurspersoner	4,9	4,9	4,7
Barn per personal/årsarbetare, utan resurspersoner	5,5	5,5	5,4
Barn per grupp i genomsnitt totalt	15,5	15,4	15,7
Barn per grupp i genomsnitt yngre barn	13,9	14,1	Uppgift saknas
Barn per grupp i genomsnitt äldre barn	17,9	17,4	Uppgift saknas
Andel legitimerade förskollärare (räknat på årsarbetare med förskollärarlegitimation) som	34,8	33,6	36,5

är i tjänst den 15 oktober. OBS! Läs anvisning ang. vilka som ska räknas med.			
Antal anställda som förskollärare	243,2		
Antal anställda som förskollärare som saknar legitimation	17,2	Uppgift saknas	Uppgift sknas
Antal avdelningar som saknar legitimerad förskollärare som kontinuerligt undervisar barnen	17	32	23
Antal avdelningar med fler än en legitimerad förskollärare	11	Uppgift saknas	Uppgift saknas
Andel anställda som saknar svensk examen från pedagogisk högskoleutbildning eller gymnasial utbildning för arbete med barn	8,8	9,4	Uppgift saknas

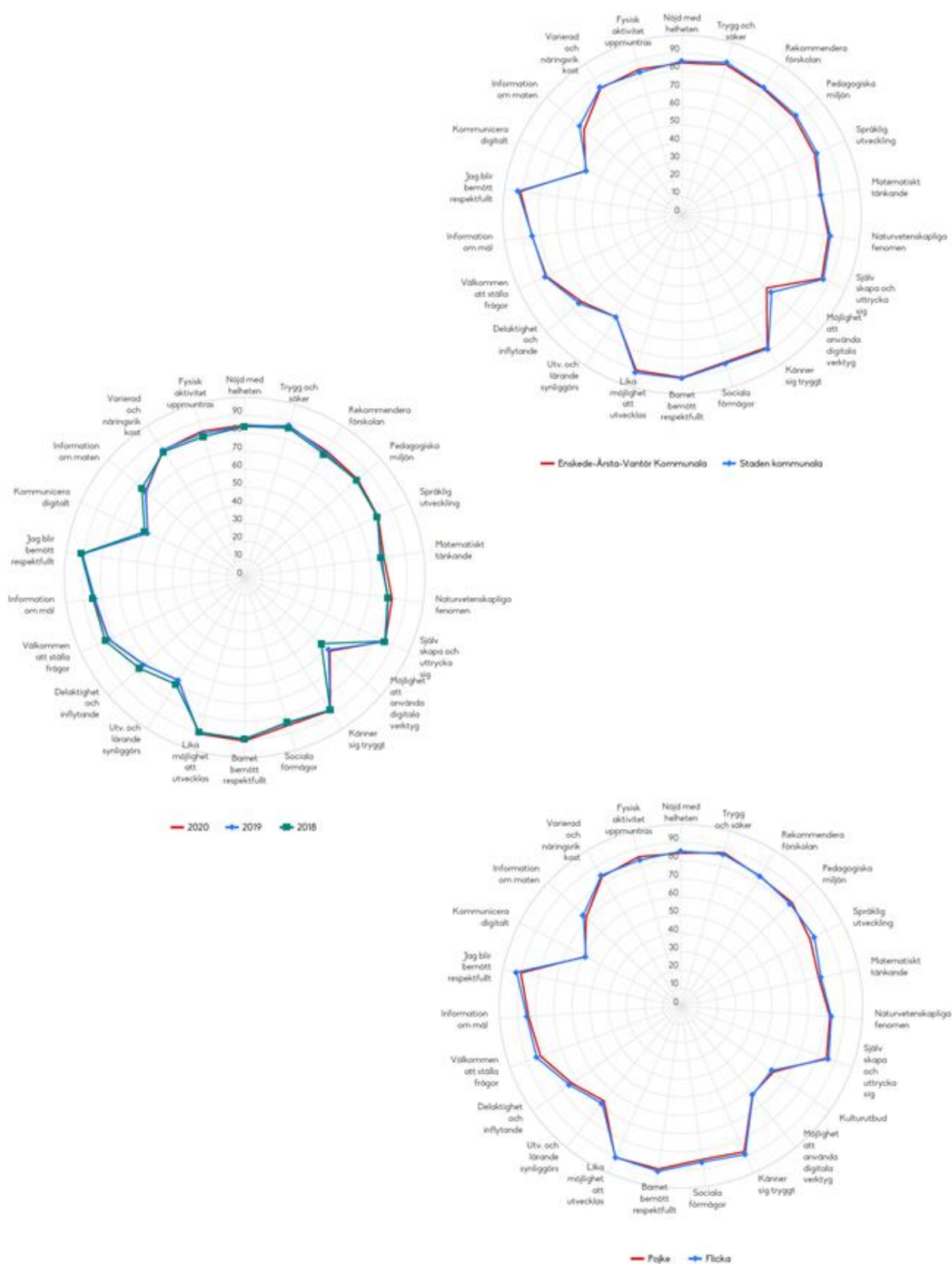
Förskoleundersökning

Vårdnadshavarna i Enskede-Årsta-Vantör är generellt sett lika nöjda med förskolan jämfört med föregående år. 88 procent av vårdnadshavarna instämmer i att förskolan i sin helhet är trygg och säker, 84 procent är som helhet nöjda med förskolan och 83 procent anser att de kan rekommendera sitt barns förskola.

Område	Enskede-Årsta-Vantör kommunala förskolor		
	2020	2019	2018
SAMMANFATTANDE OMDÖME	85	85	84
UTVECKLING OCH LÄRANDE	79	77	79
NORMER OCH VÄRDEN	89	88	88
SAMVERKAN MED HEMMET	80	80	82
KOST, RÖRELSE OCH HÄLSA	79	79	79
KF-INDIKATOR	85	84	84
Totalt antal svarande	2 465	2 601	2 455
Svarsfrekvens	68%	73%	70%

Spindeldiagram

Jämställdhetsperspektiv

Förvaltningen redogör nedan för samtliga områden utifrån uppdelat svarsindex baserat på svar

från vårdnadshavare till pojkar respektive flickor. Vårdnadshavaren uppger inte själv könet på sitt barn utan statistiken bygger på biologiskt kön i folkbokföringen.

I tre av fem områden skiljer sig index med en procentenhet, ca 24 svar av 2 465 svar totalt. Inom området *Samverkan med hemmet* skiljer sig index med två procentenheter, ca 48 svar av 2465 svar totalt. I det sammanfattande omdömet, där index för nöjdhet, trygghet och rekommendation ingår, skiljer sig inte index alls.

Område	Kommunala förskolor		
	2020		
	Flickor	Pojkar	Enskede-Årsta-Vantör totalt
SAMMANFATTANDE OMDÖME	85	85	85
UTVECKLING OCH LÄRANDE	79	78	79
NORMER OCH VÄRDEN	89	88	89
SAMVERKAN MED HEMMET	81	79	80
KOST, RÖRELSE OCH HÄLSA	79	80	79

Sammanfattande omdöme

För området Sammanfattande omdöme, där index för nöjdhet, trygghet och rekommendation ingår, uppnår stadsdelsområdets kommunala förskolor ett resultatindex på 85 procent. Resultatet är oförändrat från föregående år. Resultatet är något lägre än stadens kommunala förskolor totalt som är 86 procent 2020. Index för området skiljer sig inte beroende på om vårdnadshavarens barns biologiska kön är pojke eller flicka.

84 procent av vårdnadshavarna uppger att de kan rekommendera sitt barns förskola, vilket är en ökning med en procentenhet från föregående år. Resultatet är i linje med stadens kommunala regi totalt som uppnår ett resultat på 84 procent 2020.

87 procent av vårdnadshavarna uppger att förskolan i sin helhet är trygg och säker, vilket är en minskning med en procentenhet från föregående år (88 procent 2019). Resultatet är något under stadens kommunala regi totalt som uppnår ett resultat på 88 procent 2020.

85 procent av vårdnadshavarna är som helhet nöjda med förskolan, vilket är en ökning från föregående år med en procentenhet, 84 procent 2019. Det är något under stadens kommunala totalt som uppnår ett resultat på 86 procent 2020.

Frågeområden

Normer och värden

Index för normer och värden har ökat med en procent från föregående år med resultatet 89 procent 2020 (88 procent 2019). Resultatet ligger i linje med stadens kommunala regi totalt som uppnår ett resultat på 89 procent 2020.

Index för området skiljer sig med en procentenhet, beroende på om vårdnadshavarens barns biologiska kön är flicka (89) eller pojke (88).

Förskoleenheterna beskriver hur arbetet inom området *Normer och värden* bedrivs i samtliga

av förskolans nivåer. Arbetet tar sig uttryck i mötet med det enskilda barnet, arbetslagens samplanering och genomförande av utbildning till gemensamma kompetensutvecklingsinsatser för såväl den enskilda medarbetare som arbetslag och ledningsorganisation. Förskoleenheterna uttrycker att *Normer och värden* är grundläggande för förskolans möjlighet till fortsatt utveckling inom andra områden. Även om arbetssätt skiljer sig åt, beskriver alla att det enskilda barnets trygghet i sig själv och på förskolan prioriteras i arbetslagens upplägg vid t.ex. introduktion av nya barn, samplanering av barnets tillgång till utbildningen och aktiviteter som främjar barngruppens trygghet och gemenskap. Exempel på arbetssätt som inkluderar barnen i förskolans utveckling av miljön är att arbetslag tillsammans med barnen tittar på och pratar om förskolan inne- och utemiljö och intervjuar barn om deras upplevelse av miljön. Intervjuerna har bland annat resulterat i att barnskötare och förskollärare har blivit uppmärksamma på och sett olika maktstrukturer som förekommer mellan relationerna barn och barn och pedagoger och barn. Ett annat exempel är hur förskolan inhämtar barnets perspektiv på måltider och utvecklat metoder för att lyssna in barnens egna åsikter kring mat och hur mycket dom vill äta. Vidare beskriver förskoleenheterna olika metoder för medarbetare att lyssna in, involvera och kommunicera arbetssätt inom området till vårdnadshavare.

I februari samlade förvaltningen förskoleenheternas medarbetare på en gemensam föreläsning om barnkonventionen och hur förskolans arbetssätt påverkas när den blivit lag. Under hösten har

förvaltningen beslutat att införa barnombud på varje förskoleenhet. Beslutet bygger på slutsatser av projektet *Nya Vägar* som utvärderats under våren. Barnombudets uppdrag ska vara att ha ett särskilt fokus på barnrättsfrågor. Införandet av barnombud och dess uppdrag kommer att utvärderas 2021.

Kost, rörelse och hälsa

Index för området kost, rörelse och hälsa är oförändrat från föregående år med resultatet 79 procent 2020. Resultatet ligger något under stadens kommunala regi totalt där index är 80 procent 2020. Index för området skiljer sig med en procentenhet, beroende på om vårdnadshavarens barns biologiska kön är flicka (79) eller pojke (80). I de öppna svaren framgår att vårdnadshavare efterfrågar information om matsedel och matens innehåll i förskolan.

Förskoleenheterna beskriver att information om maten i förskolan kommuniceras genom att matsedeln publiceras på Skolplattformen. Funktionen infördes som möjlig kommunikationsväg för förvaltningens förskolor i februari men kommunicerades till vårdnadshavare först i april. Förskoleenheter beskriver att användandet av funktionen påverkas av själva införandeprocessen av Skolplattformen som helhet i respektive förskola. Stockholms stad har under tre års tid infört Skolplattformen som digital kommunikationsväg för stadens utbildningsväsen. Projektets olika moduler har försenats och utvecklats under införandets gång vilket har begränsat förskolorna och dess personals möjligheter till användandet. Vilket i sin tur fått konsekvenser för vårdnadshavare och förskolornas möjlighet till digital kommunikation med hemmet. Förvaltningen planerar att alla förskolor ska ha Skolplattformen i fullt bruk inför våren 2021.

Utöver kommunikationen via Skolplattformen beskriver förskoleenheterna avdelningarnas kommunikation vid de vardagliga kontakterna med vårdnadshavare, via skrivelser om maten i

vecko- och/eller månadsmail samt information om maten och matsedeln på anslagstavlor för respektive avdelning. En förskoleenhet uppmärksammar att förskolor vars kockar använder sociala medier för att kommunicera matsedeln i bild har ett högre resultat än förskolor som inte använder samma verktyg.

Förskolan har under perioden förhållit sig till Folkhälsomyndighetens rekommendationer vilket bidragit till att utbildningen i högre grad bedrivs utomhus. När utemiljön blev medarbetarnas arbetsverktyg i större utsträckning medförde det en högre medvetenhet för och utveckling av förskolornas pedagogiska utemiljö. Förskoleenheter beskriver att den ökade andelen utomhusvistelse har medfört ökad planering och genomförande av undervisning för barns lärande utomhus.

Förvaltningen ser ett behov av att förskoleenheterna ser över förskolans möjlighet till utveckling av arbetssätt och verktyg för att tillgängliggöra information till vårdnadshavare om kost, matsedel, hälsa och rörelse. 2019 tog förvaltningen fram ett program för utomhusmiljöer där lekvärdesfaktorn är utgångspunkten för planering av nya förskolegårdar. Under hösten ska alla förskoleenheter ta fram och implementera en strategi för rörelse och hälsa. Tio av stadsdelsområdets förskolor kommer under hösten 2020 ingå i Karolinska institutet studie om rörelse i förskolan.

Förskoleenheterna har sedan 2017 medverkat i forsknings och utvecklingsprogrammet *Flerstämmig undervisning i förskolan* (FundIF). Under hösten 2020 går programmet in i det femte teoriupplägget med avstamp i temat Rörelse och hälsa.

Utveckling och lärande

Index för området utveckling och lärande uppgår till 79 procent 2020, vilket är en ökning med två procentenheter från föregående år. Resultatet är något under stadens kommunala regi totalt där index är 80 procent 2020. Index för området skiljer sig med en procentenhet, beroende på om vårdnadshavarens barns biologiska kön är flicka (79) eller pojke (78). På frågan *Jag upplever att mitt barn uppmuntras till att utveckla sitt språk* skiljer sig resultatindex med tre procentenheter, flicka (73) och pojke (70).

Förvaltningens samtliga förskolor medverkar i forskningsprogrammet *Flerstämmig undervisning i förskolan*. Förvaltningens medverkan i programmet ska bidra till samtliga förskolors förutsättningar för implementering av den reviderade läroplanen för förskola (Lpfö18). Det långsiktiga syftet till förvaltningens medverkan är att säkerställa och utveckla kvalitén på undervisningen för alla barn på förvaltningens förskolor. Inom programmet ska deltagarna utveckla sin kunskap, förhållningssätt och arbetsmetoder inom området undervisning i förskolan samt att utveckla det kollegiala lärandet. Förvaltningen ser att programmedverkan har stärkt förskolan inom området utveckling och lärande.

Förskoleenheterna beskriver hur medverkan i programmet har bidragit till förståelse för olika didaktiska teorier och reflektion över vilka teoretiska ställningstaganden som ligger bakom undervisningsupplägg. Vilket i sin tur bidragit positivt till implementering av den reviderade läroplanen 2018. Framförallt i förståelsen till begreppen utbildning och undervisning i förskola. Programmedverkan har också bidragit till implementering av arbetsmetoden *samplanering* och *samvärdering* vilket positivt har utvecklat medvetenhet om lärandeprocesser i barngrupperna. Flera förskoleenheter beskriver utmaningen i att sprida metoder och reflektioner från programmedverkan till hela förskolans medarbetare. Programmet pågår fram till 2021 och kommer utvärderas i sin helhet. Därtill kommer

förvaltningen utvärdera stadsdelsområdets medverkan samt vilka processer som behöver utvecklas vidare.

Samverkan med hemmet

Index för området samverkan med hemmet är oförändrat från föregående år med resultatet uppgår till 80 procent 2020. Resultatet är något under stadens kommunala regi totalt där index är 81 procent 2020. Index för området skiljer sig med två procentenhet, beroende på om vårdnadshavarens barns biologiska kön är flicka (81) eller pojke (79).

Förvaltningen kan i de öppna svaren utläsa en tydlig koppling mellan resultatindex för området och vårdnadshavarens uppfattning om möjligheten att kommunicera med förskolans personal och förskolechef digitalt. Förvaltningen ser också att vårdnadshavare i mindre utsträckning anser att deras barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs.

Stadsdelsförvaltningens förskolor påbörjade införandet av Skolplattformen 2018. Förutsättningarna för att öka digital kommunikation mellan förskola och hem samt öka förskolans möjlighet till att kommunicera det enskilda barnets lärande och utveckling till vårdnadshavare är införande av Skolplattformen som helhet. Projektet har varit försenat och införandet av samtliga moduler har blivit försenade. Däribland den modul som ska användas för digital kommunikation mellan förskola och hem samt modulen som möjliggör för vårdnadshavare att följa barnets förändrade kunnande i förskolan.

Förskoleenheterna beskriver hur kommunikation mellan förskola och hem i större utsträckning sker genom Skolplattformen, via mail och andra sociala bildmedier.

Förskoleenheterna beskriver hur arbetslagen synliggör barnets utveckling och lärande för vårdnadshavare via dokumentation inomhus på respektive avdelnings samt i informationsbrev från avdelningarna. Då förskolorna under perioden i stor utsträckning har organiserat överlämningssituationer utomhus har ev. väggdokumentation istället förmedlats via digital form. Vårdnadshavaren erbjuds också att delta på föräldramöten och medverka på utvecklingssamtal.

En förskoleenhet har genom ett vårdnadshavarnätverk inom enheten arbetat med bemötandefrågor och samverkansfrågor för att utveckla kvaliteten på samverkan med hemmet. Många förskoleenheter beskriver metoder för hur vårdnadshavare görs delaktiga genom att återkommande fråga dem hur verksamheten kan utvecklas och förbättras.

Vidare beskriver förskoleenheterna att bemötande och förhållningssätt är viktiga och återkommande ämnesområden på arbetsplatsträffar (APT) och utvecklingsdagar. En förskoleenhet har lagt upp sitt utvecklingsarbete med att vidareutveckla utifrån att vidareutveckla samarbetet med vårdnadshavarna i två spår. Det ena om den *Dagliga kontakten*, med frågeställningar som hur möter vi upp vårdnadshavarna? Vem har ansvar för att en dialog skapas? Det andra spåret är *Dokumentation och information kring barnets lärande och utveckling*, att utveckla hur mål och arbetssätt tillgängliggörs vårdnadshavaren.

Handlingsplaner

Förvaltningen ser positiva effekter av stadsdelsnämndens beslut om att införa handlingsplaner för förskolor med ett resultat under 70 procent. Sju av de nio förskolor med upprättade handlingsplaner 2018 har höjt sitt resultat för sammanfattande omdöme över 70 procent. Förvaltningen kommer därför fortsätta använda modellen med att upprätta handlingsplaner

även i år.

Totalt uppnår elva förskolor ett resultat under 70 procent av det sammanfattande omdömet, vilket är en ökning av förskolor från föregående år då åtta förskolor hade resultat under 70 procent. Sex av förskolorna har en svarsfrekvens under 60 procent. Av de elva förskolor med resultat under 70 procent är sex av dem förskolor som inte haft ett lägre resultat tidigare, 4 förskolor har fortsatt ett resultat under 70 procent sedan föregående års resultat och en förskola är återkommande från 2018, men som haft ett bra resultat 2019.

Förskoleenheternas reflektioner av handlingsplan

Förskoleenheterna beskriver hur arbetet med handlingsplanerna är ett stöd i utvecklingsarbetet för arbetslagen. Arbetslagens analys av resultatet med stöd av ledningen ligger till grund för de åtgärder som fastställs i handlingsplanen. Åtgärder blir fokus för särskilt prioriterade teman för året. Handlingsplanerna kommuniceras till vårdnadshavare på föräldramöten. Uppföljning av handlingsplanerna sker på förskolornas APT men också under särskilda avstämningar mellan ledning och berörda arbetslag.

	2020	2019	2018
Nöjd föräldraindex	85	84	84

Tillgång till förskola

Genom Skolplattformsmodulen *Barn- och elevregistret* har förvaltningen möjlighet att ta fram uppgifter om folkbokförda barn i stadsdelsområdet som inte är inskrivna på eller står i kö till förskola.

För att ta reda på varför vårdnadshavare inte har sina barn inskrivna på eller står i kö till förskola har förvaltningen under året påbörjat inhämtande av underlag tillsammans med socialtjänsten och barnavårdscentraler i stadsdelsområdet. Modellen bygger på att inhämta information genom redan etablerade kontaktytor för vårdnadshavarna. I vårdnadshavarens möte med socialtjänsten eller barnavårdscentralen kommer de få tillgång till information om förskola och frågor om barnen i familjen är inskrivna eller står i kö till förskola. Vid möjlighet ställs också följdfrågan om varför barnet/barnen inte deltar i förskola. Två enkäter har tagits fram, en som riktar sig till vårdnadshavare med barn 0-1 år och en enkät till de som har barn 1-5 år. Som stöd till socialsekreterare och BVC-sköterskor finns ett informationsmaterial om förskola. Materialet är framtaget för att professionen ska kunna informera om förskola som skolform och svara på frågor i samband med att de använder enkäterna. Utifrån underlaget ska sedan förvaltningen ta fram förslag på insatser som bäst lämpar sig för att öka inskrivningsgraden i förskolan.

Förvaltningens öppna förskolor och introduktionsförskolor har under en längre tid haft information om förskola som en del av sitt uppdrag. Öppna förskolorna i Örby och Hagsätra har i samarbete med med biblioteket och föreningen MÄN genomfört en popup i syfte att nå fler utrikesfödda föräldrar. Projekt har finansieras av Länsstyrelsen.

Andra stadsdelsförvaltningars erfarenheter av insatser i form av informationsutskick om förskola till vårdnadshavare som inte har barn inskrivna i eller står i kö till förskola har visat sig inte vara ett framgångsrikt arbetssätt. Många är vårdnadshavare är svåra att nå och utskickade brev kommer i retur.

Personalens utbildningsnivå och kompetensförsörjning

Beskriv vilka åtgärder som genomförts under året för att säkerställa att alla barn får kontinuerlig undervisning av legitimerade förskollärare.

I Enskede-Årsta-Vantör grundbemannar rektor för minst en förskollärare per avdelning och barngrupp. Under 2020 har det under längre tidsperiod varit 17 avdelningar i 16 förskolor som saknat förskollärare i grundbemanningen och som kan påverka barnens möjlighet till kontinuerlig undervisning av förskollärare. Orsak till tillfällig brist av förskollärare i ett arbetslag är föräldraledighet, längre sjukskrivning eller under en rekryteringsperiod.

Under årets dialogmöten mellan avdelning förskola och förskoleenheterna framgick olika strategier för att säkerställa att varje barn erbjuds undervisning som är planerad och följs upp av förskollärare. Den mest återkommande modellen är att en grannavdelnings förskollärare går in i planering av undervisning för den avdelning som saknar förskollärare. Några enheter beskriver att grannavdelningens förskollärare även följer upp undervisningen med arbetslaget. Andra enheter beskriver att en bitr. rektor stödjer arbetslag som saknar förskollärare i planering och uppföljning av utbildningen.

Förvaltningen kan konstatera att det finns ett behov av att enheterna förtydligar sin strategi för en situation där förskollärare saknas i grundbemanningen och har skrivit in det som aktivitet i Verksamhetsplan 2021.

8,8% av förvaltningens medarbetare i förskolan saknar grundutbildning i att arbeta med barn. Förskoleenheterna har en varierande andel förskollärare mellan 28,7-39,8%, i snitt 34,8%.

Under året har totalt 32 medarbetare studerat på den erfarenhetsbaserade förskollärarytbildningen och 6 medarbetare på den erfarenhetsbaserade barnskötarutbildning vid Midsommarkransens gymnasiums. Under våren examinerades sju medarbetare till förskollärare och sex medarbetare blev klara barnskötare.

I syfte att säkerställa hög kvalitet i förskolan ska förvaltningen fortsätta att erbjuda medarbetare att vidareutbilda sig till barnskötare, förskollärare samt högre master- eller magisterutbildning inom pedagogik. Förvaltningen behöver också se över hur arbetsgivaren kan erbjuda medarbetare som vidareutbildat sig en tjänst inom sitt nya yrkesområde. I dagsläget får medarbetare som utbildat sig inom sin tjänst söka ev. utannonserade tjänster, något direkt omförhandling av det befintliga anställningsavtalet.

Medarbetare ska också erbjudas stöd i att utveckla det professionella språket, bland annat genom Barnskötarutbildning för personal i förskolan med språkstöd. Förvaltningen ska också fortsätta det långsiktiga arbetet med att förbättra arbetsmiljön för chefer och medarbetare i förskolan.

Insatser för att höja personalens språkliga kompetens

Förvaltningen ser ett behov av att erbjuda medarbetare stöd i att höja sin kompetens i det svenska språket. Bland annat har förvaltningens språkpedagog genomfört kurser för medarbetare att utveckla sitt språk genom högläsning av barnlitteratur i barngrupp.

Medarbetare erbjuds stöd i att utveckla det professionella språket, bland annat genom Barnskötarutbildning för personal i förskolan med språkstöd. Utbildningen riktar sig till tillsvidareanställd personal som saknar formell behörighet och som behöver språkstöd. Under

året har ingen medarbetare gått eller påbörjat utbildningen.

Särskild språkkunskap efterfrågas inte i förskolornas annonser vid rekrytering.

Insatser för att stärka barns språkutveckling

Svenska språket

I stadsdelsområdet finns områden med högre andel barn som är flerspråkiga. Förvaltningen ser ett behov av att utveckla förskoleenheternas arbete med resultaten från språkinventeringen. I dagsläget sker ingen organisationsförändring utifrån resultatet. I Verksamhetsplan 2021 har därför förvaltningen skrivit in att den årliga språkinventeringen och uppgivet modersmål vid ansökan om förskoleplats ska användas som underlag för planering av språk- och kulturutvecklande arbete i förskolan.

Förvaltningen har ett gemensamt stöddokumentet för förskola *Språk, kommunikation och flerspråkighet* där också arbetsmaterialet för språksamtal ingår.

Förskoleenheterna följer upp sitt egna arbete inom respektive förskoleenhet. Under kommande verksamhetsår ska förvaltningen i nära samverkan med förskoleenheterna kartlägga förskolornas språkarbete och utveckla arbetssätt och åtgärder utifrån språkinventeringen samt vara ett stöd för rektor att implementera arbetsmaterialet för språksamtal på varje förskola.

Nationella minoritetsspråk

Vårdnadshavare informeras om rätten till förstärkt språkstöd i de nationella minoritetsspråken chib och jiddish och förskola helt eller till väsentlig del på förvaltningsområdesspråken finska, meänkieli och samiska via Stockholms stads webbplats när de ansöker om förskoleplats.

Efterfrågan på förvaltningsområdesspråken finska, meänkieli och samiska är låg. Det finns i nuläget ingen efterfrågan på meänkieli och samiska. Vårdnadshavare till ett barn i förvaltningens förskolor efterfrågar förskola på finska och ett barn som står i kö har angett förskola på finska. Barnet är folkbokfört i ett annat stadsdelsområde.

Vid årets språkinventering uppgav 14 medarbetare att de anser sig ha tillräckliga kunskaper i finska för att kunna använda det i sitt arbete. Ingen medarbetare uppgav tillräcklig kunskap i chib, jiddish, meänkieli eller samiska. Inte heller uppgavs att något barns modersmål var chib, jiddish, meänkieli eller samiska.

Då efterfrågan på förstärkt språkstöd i de nationella minoritetsspråken chib och jiddish och förskola helt eller till väsentlig del på förvaltningsområdesspråken finska, meänkieli och samiska har varit låg eller obefintlig sker i dagsläget inget aktivt arbete för att öka andelen personal med tillräckliga kunskaper i språken för att kunna använda det i sitt arbete.

Förbättringar i personalens arbetssituation

Grundläggande förutsättningar för förskollärares och arbetslagens uppdrag att planera, följa upp och utvärdera arbetet

Det finns ingen stadsdelsgemensam avtalad tid till för- och efterarbete för respektive yrkesgrupp i förskolan. Förutsättningarna i form av tid för och innehåll i planering av det

pedagogiska innehållet i utbildningen skiljer sig mellan förskoleenheterna. Stadsdelsförvaltningen har under året påbörjat diskussionen i ledningsgruppen och samverkansgruppen för förskola om en gemensam ram för planeringstid.

Stadsdelsförvaltningens förskolor kommer från årsskiftet 2020/2021 påbörja implementering av Skolplattformmodulen *Planering och bedömning*. Förskoleenheterna har beslutat om ett gemensamt underlag och upplägg för planering och uppföljning av utbildning i förskola. Under våren ska piloten utgå från förskolornas medverkan i forskningsprojektet Flerstämmig undervisning och det femte upplägget *Rörelse och hälsa*. Från och med hösten 2021 ska vårdnadshavare få tillgång till att ta del av sitt barns utveckling och lärande genom systemet.

Tydliga roller och tydligt ansvar i arbetslaget mellan förskollärare och barnskötare

För att utveckla undervisningen i förskolan och ge alla barn bästa möjliga förutsättningar till lärande har förvaltningens medverkan i forsknings- och utvecklingsprogrammet Flerstämmig undervisning i förskolan. Genom programmet har olika teoretiskt undervisningsupplägg prövats. Under året har det femte och sista upplägget påbörjats. Inom det upplägget har enheterna fått välja teoretiska utgångspunkter inom området hälsa och rörelse. Målet är att ta med arbetssätt efter programmets avslut under 2021. Förskollärare som medverkat beskriver att undervisningen blivit mer medveten och likvärdig. Antalet undervisningstillfällen har också ökat, både de planerade och spontana vid till exempel måltider och utevistelse.

Förskoleenheternas medverkan i forskningsprogrammet Forskning och undervisning i förskola (Fundif) möjliggör fördjupad förståelse för undervisning i förskolan samt pedagogiskt ledarskap för förskollärare, rektorer och bitr. rektorer. Forskningsprogrammets innehåll har gett förskollärare inom stadsdelsområdet gemensamma begrepp inom olika teoretiska undervisningsupplägg. När förvaltningen under 2021 påbörjar införandet av Skolplattformens modul, Planering och bedömning (PoB), kommer de gemensamma arbetssätten och begreppen användas i införandet. Införandet av PoBen kommer bland annat innebära ett mer enhetligt systematiskt kvalitetsarbete bland förskoleenheterna. Förvaltningen ser att den gemensamma grunden från medverkan i fundif troligen kommer underlätta i det arbetet.

Inom ramen för medverkan i forskningsprogrammet har intresset för en gemensam pedagogisk mötesplats inom stadsdelen väckts. En mötesplats som ger möjlighet till kollegialt utbyte och samlade utvecklingsinsatser inom stadsdelsområdet. Arbetet med en gemensam pedagogisk mötesplats har påbörjats genom att en arbetsgrupp har tillsatts och ett syfte och mål formulerats.

Under året har sex medarbetare studerat till barnskötare, 27 barnskötare studerat till förskollärare, 3 förskollärare studerat inom en master eller magisterprogram inom pedagogik samt en rektor som avlagt examen från det statliga rektorsprogrammet.

Praktiska arbetsuppgifter för förskollärare och barnskötare utöver undervisning och arbetet i barngruppen

Stadsdelsförvaltningens förskoleenheter hanterar frånvarohantering, vikarieanskaffning, schemaläggning, tidsrapportering, och felanmälningar utifrån den inre organisationens förutsättningar. Några enheter har ett större barnantal än andra vilket skapar olika förutsättningar för hur enheten har fördelat uppgifterna ovan. När förvaltningen planerar

framtida förskoleenheters organisation utifrån ett hållbart perspektiv ligger barnunderlaget på 350-450 barn. Andel barn inom förskoleenheten påverkar förutsättningar till omfattning av ledningsgrupp samt stödfunktion.

Alla enheter har rutiner för introduktion av barn i förskolan. Under dialogmöten framgick att förskoleenheterna kan vid behov behöva se över strukturer och förutsättningar för planering av innehållet i utbildningen vid en ökad introduktion av barn under hela året.

Nedan redovisas hur många barn som börjat och slutat på en enskild förskola under 2020.

Antal barn som har börjat per månad											
Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
196	59	57	49	39	17	2	881	89	74	76	12

Antal barn som har slutat per månad											
Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
32	32	29	41	55	169	210	807	63	60	33	43

Hälsofrämjande förebyggande insatser för att skapa friska arbetsplatser

Förvaltningens förskolor följer Stockholm stads befintliga strategier och rutiner för att fånga upp anställda som riskerar att bli sjukskrivna eller som har återkommande korttidsfrånvaro. Rektorerna har ett nära samarbete med HR- controllers för stöd och hjälp i denna process

Avdelning förskola har i nära samarbete med HR-controllers på stadsdelsförvaltningen tagit fram en modell för uppföljning och närmre utredning av förskoleenheternas långtidssjukskrivna medarbetare. Det är för tidigt att redovisa arbetssättets effekter på sjukskrivningar.

På grund av det ovanliga läget som förskoleenheterna med personal har befunnit sig i under 2020 har förvaltningen ingen sådan analys tillgänglig.

Förslag till kommunfullmäktige för kommande budgetår

- **Kompetensförsörjning**
 - Stöd i rekrytering i form av stadsdelsgemensamma kampanjer och information om staden som arbetsgivare.
 - Ett personal- och kompetenssystem som samverkar med lönesystemet LISA och Barn- och elevsystemet (BER).
 - Fortsatt möjlighet till vikarieersättning för att medarbetare ska erbjudas vidareutbildning inom tjänst.
 - Stadens organisation för mottagande av studenter och elever under VFU och APL bör samordnas i högre grad.
- **Kompetensutveckling**
 - Agenda 2030
 - Hållbarhetsperspektivet
 - Lpfö18: Det pedagogiska ledarskapet

- Digitalisering
- **Samordning av gemensamma utvecklingsfrågor för förskola**
 - **Kommunikation om förskola**
 - Likvärdig information om förskola till invånare och vårdnadshavare exempelvis på stadens webbplats för förskola, startsida av skolplattformen, affischer, broschyrer, informationsmaterial.
 - Möjlighet till översättning av ovan.
 - **Gemensamma arbetssätt för kö- och placering av barn i förskola**
 - Alla barn ska erbjudas förskola utifrån likvärdiga arbetssätt. Stadsdelsförvaltningarnas kö- och placering av barn hanteras likvärdigt.
 - **Förskolans digitala utveckling**
 - Utveckling av Skolplattformens moduler och andra digitala verktyg utifrån förskolans behov.
 - Samordning av ekonomiska frågor för utveckling.